

Mgr piel. Dorota Sadowska

Profil społeczno-demograficzny i psychologiczny chorych na cukrzycę typu 1 i typu 2 na przykładzie województwa podlaskiego

Cukrzyca to grupa chorób metabolicznych, charakteryzująca się hiperglikemią wynikającą z defektu wydzielania i/lub działania insuliny. Przewlekła hiperglikemia wiąże się z uszkodzeniem, zaburzeniem czynności i niewydolnością różnych narządów, szczególnie oczu, nerek, nerwów, serca i naczyń krwionośnych. Profilaktyka ma olbrzymie znaczenie i sprzyja wcześniejszemu wykryciu choroby, dlatego też istotne znaczenie ma określenie profilu chorych.

Celem badań było ustalenie społeczno-demograficznego, psychologicznego i klinicznego profilu chorych na cukrzycę typu 1 i 2 oraz z rozpoznanym stanem przedcukrzycowym na przykładzie województwa podlaskiego.

Badanie zasadnicze przeprowadzono w terminie od lipca 2022 roku do lipca 2023 roku metodą sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem techniki ankietowej i metodą badania dokumentów z wykorzystaniem techniki analizy dokumentów. Za narzędzie badawcze posłużył autorski kwestionariusz ankiety oraz dwa standaryzowane kwestionariusze: Skala Depresji Becka (*Beck Depression Inventory – BDI*) oraz Kwestionariusz Oceny Jakości Życia SF-36 (*The Medical Outcomes Study 36-Items Short – Form Health Survey*).

Badaniami objęto 874 osoby z województwa podlaskiego – pacjentów Kliniki Endokrynologii, Diabetologii i Chorób Wewnętrznych Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku oraz Centrum Badań Klinicznych Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, w tym 124 chorych na cukrzycę typu 1 (14,2%) i 581 chorych na cukrzycę typu 2 (66,5%) oraz 169 osób z rozpoznanym stanem przedcukrzycowym (19,3%).

Badana grupa pacjentów była zróżnicowana pod względem: analizowanych danych socjodemograficznych, klinicznych, zakresu realizowanej opieki medycznej i wybranych elementów wywiadu behawioralnego.

W wyniku przeprowadzonych badań sformułowano wniosek ogólny, iż profil społeczno-demograficzny, psychologiczny i kliniczny chorych na cukrzycę typu 1 i 2 oraz z rozpoznanym stanem przedcukrzycowym z województwa podlaskiego jest uzależniony od typu zaburzeń hiperglikemicznych. Chorych na cukrzycę typu 1 i typu 2 różnicują czynniki społeczno-demograficzne, obejmujące przede wszystkim wiek i BMI oraz kryteria diagnozy cukrzycy, wykazywane objawy, powikłania przy rozpoznaniu zaburzeń hiperglikemicznych, występowanie innych chorób, w tym występowanie chorób przewlekłych oraz chorób o podłożu autoimmunologicznym. Najwyższym nasileniem zaburzeń stanu emocjonalnego według Skali Depresji Becka cechują się osoby mające cukrzycę typu 2, a najniższym osoby badane z cukrzycą typu 1. Badani z cukrzycą typu 1 charakteryzują się wyższą jakością życia w zakresie: ograniczenia w pełnieniu ról ze względu na zdrowie fizyczne i ze względu na problemy emocjonalne, dolegliwości bólowych i ogólnego postrzegania stanu zdrowia, w porównaniu z badanymi z cukrzycą typu 2. Wykazano korelację pomiędzy stanem emocjonalnym chorych na cukrzycę typu 1 i typu 2, a ich jakością życia – wyższe nasilenie poziomu symptomów depresji obniża jakość życia w każdej domenie.